

Handhavingsuitvoeringsprogramma 2013 (HUP)

**Afgestemd programma handhaving:
Dienst Stedelijke Ontwikkeling
Dienst Stadsbeheer
Brandweer**

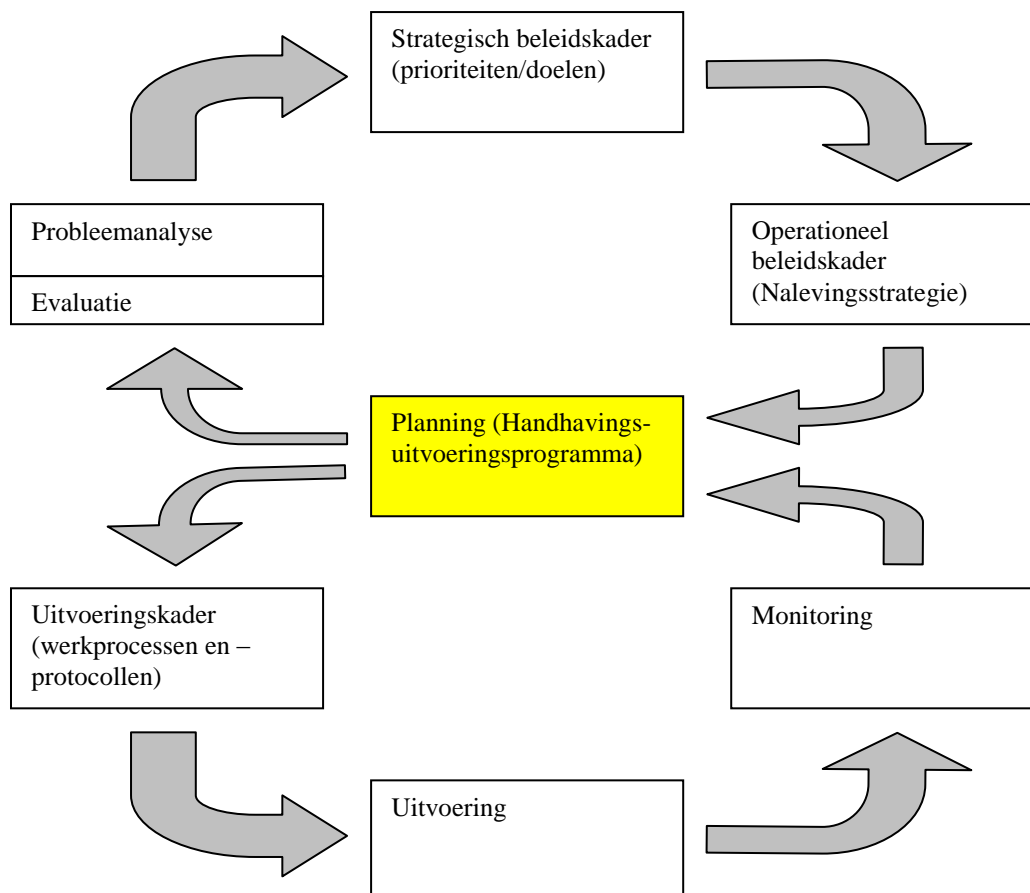
Inhoudsopgave

1. Inleiding	3.
1.1 Wat is het Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP)?	3.
1.2 Wat is de Wabo?	3.
1.3 Afbakening	4.
2. Terugblik op 2012	5.
2.1 Terugblik Dienst Stadsbeheer / Milieu	5.
2.2 Terugblik Dienst Stedelijke Ontwikkeling	5.
2.3 Terugblik Brandweer	6.
3. Werkvoorraad 2013	7.
3.1 Werkvoorraad Dienst Stadsbeheer / Milieu	7.
3.2 Werkvoorraad Dienst Stedelijke Ontwikkeling	8.
3.3 Werkvoorraad Brandweer	10.
4. Capaciteit toezicht en handhaving 2013	11.
4.1 Capaciteit Dienst Stadsbeheer / Milieu	11.
4.2 Capaciteit Dienst Stedelijke Ontwikkeling	11.
4.3 Capaciteit Brandweer	11.
5. Operationele doelen 2013	12.
5.1 Operationele doelen Dienst Stadsbeheer / Milieu	12.
5.2 Operationele doelen Dienst Stedelijke Ontwikkeling	13.
5.3 Operationele doelen Brandweer	15.
5.4 Afstemming	16.
Bijlage I – Samenwerkingsverbanden	18.
Bijlage II – Controlefrequenties en kengetallen Dienst Stadsbeheer / Milieu	21.
Bijlage III – Controlefrequenties Brandweer	23.
Bijlage IV – Prioriteitsstelling en controlefrequenties Dienst Stedelijke Ontwikkeling	26.

1. Inleiding

1.1. Wat is het HandhavingsUitvoeringsprogramma (HUP)?

In een HandhavingsUitvoeringsProgramma (vanaf nu: HUP) wordt beschreven op welke wijze toezichts- en handhavingscapaciteit wordt ingezet. Dit HUP ziet op de inzet van capaciteit van de Omgevingsdienst Haaglanden, de Dienst Stedelijke Ontwikkeling en de brandweer voor het toezicht op, en de handhaving van, het bepaalde in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en aanpalende wet- en regelgeving. De Wabo spitst zich toe op de bouw en het gebruik van bouwwerken. Om te zorgen dat de handhaving zich richt op actuele problematiek en / of aandachtsvelden wordt de onderstaande cyclus (de zogenoemde ‘Big-eight’) doorlopen. Het onderste deel van de cyclus wordt jaarlijks doorlopen. Het bovenste gedeelte ook, maar het zal niet ieder jaar nodig zijn om de beleidskaders te wijzigen. Het handhavingsuitvoeringsprogramma speelt een centrale rol in de ‘big-eight’.

1.2. Wat is de Wabo?

Op 1 oktober 2010 is de Wabo in werking getreden. Het doel van deze wetgeving is om (vergunning)procedures te vereenvoudigen en ervoor te zorgen dat burgers en bedrijven minder worden belast door overheidstoezicht. De wet verplicht daarom dat overheidsinstanties, die afzonderlijk van elkaar bouwwerken controleren, deze controles op elkaar afstemmen. Het mag dus niet zo zijn dat maandag de Brandweer, dinsdag het bouwtoezicht en donderdag de milieu-inspectie op de stoep staat, terwijl dit in één keer kan. De Wabo verplicht daarnaast jaarlijks een uitvoeringsprogramma handhaving op te stellen.

1.3. Inhoud en afbakening

Bij de bouw of wijziging van functie van een bouwwerk worden de volgende stappen doorlopen:

In dit HUP wordt gekeken naar de activiteiten in de realisatiefase en de gebruiksfase. De vergunningfase blijft buiten dit programma. Er is in deze fase namelijk geen sprake van handhaving of toezicht.

Er is nagegaan waar de verschillende diensten elkaar tegen komen en waar afstemming in de uitvoering mogelijk is. Daarbij is sprake van programmatische handhaving op basis van een probleemanalyse en prioriteiten. Dit HUP steunt op de probleemanalyses, prioriteiten en doelstellingen uit eerdere HUP's. In 2012 zijn de afzonderlijke HUP's voor het eerst in één document vervat. Het HUP 2013 is hier een voortzetting van.

2. Terugblik op 2012

De Wabo-handhavingstaken in 2012 zijn uitgevoerd op basis van het HUP 2012 (RIS 249450). Hieronder een korte terugblik op de resultaten van de handhaving uit 2012.

2.1. Terugblik Dienst Stadsbeheer / Milieu

De doelstellingen uit het HUP 2012 zijn voor milieu op hoofdlijnen gerealiseerd. Het geraamde aantal milieucontroles is gehaald. Daaronder de controles bij bedrijven in de Krachtwijken, koeltorens (ter voorkoming van Legionella), vuurwerkbedrijven, strandpaviljoens en gemeentelijke bedrijfsactiviteiten. Enkele bijzonderheden uit 2012:

- Bij de Uithof is met asbest verontreinigde grond aangetroffen. De ernst en omvang van deze verontreiniging is vastgesteld en met betrokken partijen zijn er afspraken gemaakt om verspreiding van, en blootstelling aan asbest te voorkomen.
- In het proefproject “Van depot naar bestemming” zijn bij enkele bedrijven overtredingen opgespoord in de keten van acceptatie, opslag en afzet van grond. Tegen de overtredingen is met succes opgetreden waardoor milieuschade kon worden voorkomen. Verder is met het proefproject waardevolle ervaring opgedaan in het ketentoezicht.
- Op vestigingen van T-Mobile in Den Haag zijn zonnecollectoren geplaatst.
- Bedrijven in de grafische sector, theaters en musea zijn gestimuleerd in duurzaam ondernemen. Er is ingestoken op praktische toepassingen zoals watermanagement, led-verlichting en productinnovaties.
- Na aanvankelijk veel geluidsklachten over evenementen in het Beachstadion is de overlast nu binnen redelijke grenzen teruggebracht.
- Het aantal meldingen van milieuoverlast is licht gestegen. De tevredenheid van burgers over de afhandeling van deze meldingen blijft onveranderd hoog.

Organisatorisch zijn de nodige voorbereidingen getroffen voor de overgang van werkzaamheden naar de Omgevingsdienst Haaglanden (de ODH).

2.2. Terugblik Dienst Stedelijke Ontwikkeling

Een volledig jaarverslag van de handhavingsactiviteiten van de Dienst Stedelijke Ontwikkeling in 2012 ontvangt de gemeenteraad separaat. In deze terugblik worden relevante ontwikkelingen, die van invloed zijn op de planning van 2013, kort toegelicht.

De Haagse Pandbrigade heeft in Regentesse-/ Valkenboskwartier, Rustenburg / Oostbroek, Laakkwartier, Schilderswijk, Transvaal en Stationsbuurt/ Rivierenbuurt uitvoering gegeven aan de beheerfase (het borgen van de eerder behaalde resultaten vanaf 2005). Daarnaast heeft de Haagse Pandbrigade de projectmatige aanpak van Den Haag Zuid-West voortgezet en afgerond. Voor 2013 is door het college besloten om blijvende aandacht voor al deze gebieden te houden en 12,5 fte aan extra toezichthouders in te zetten voor de rest van de collegeperiode (begroting 2013-2016, p. 15, RIS 251740). Het doel is om 5.500 controles uit te voeren. Dit is een toename van 2.000 controles ten opzichte van het HUP 2012.

In het HUP 2012 zijn de controles van woonwagenlocaties ondergebracht onder de periodieke controles. In 2012 zijn bij de periodieke controles van woonwagens weinig overtredingen aangetroffen, waardoor het aantal controles en de ureninzet in 2013 naar beneden kan worden bijgesteld.

Per 1 april 2012 is het Bouwbesluit 2012 in werking getreden. Met de inwerkingtreding van het Bouwbesluit 2012 is de juridische grondslag om extra (bouwkundige) voorzieningen te eisen op grond van de Bouwverordening komen te vervallen. Dit is met name van belang bij prostitutiepanden. Een (legaal) prostitutiepand is vanuit de handhavingstaak van de Dienst Stedelijke Ontwikkeling niet anders dan een ander gebouw, dat bedrijfsmatig in gebruik is. Ten opzichte van 2012 is deze taak daarom voor DSO komen te vervallen. Andere diensten waarmee deze controles werden uitgevoerd, zoals de brandweer, blijven wel met een frequentie van één keer per twee jaar controleren. Waar nodig wordt DSO geïnformeerd in het kader van signaaltoezicht. De vrijgekomen capaciteit wordt ingezet voor periodieke controles van vergunde kamerbewoning, omdat deze voorraad in 2012 weer verder is toegenomen.

2.3. Terugblik Brandweer

De doelstellingen van het HUP 2012 zijn voor de brandweer op hoofdlijnen gerealiseerd. In dit HUP waren een aantal speerpunten geformuleerd. Deze speerpunten spitsen zich toe op:

- De realisatiefase
- De gebruiksfase
- Heroverweging taken Risicobeheersing

Toelichting resultaten realisatiefase

De realisatiefase bestaat uit de afhandeling van de omgevingsvergunning, activiteit 'bouwen' (voorheen: bouwvergunning), verlening van de omgevingsvergunning, activiteit 'brandveilig gebruik' (voorheen: gebruiksvergunning nieuwbouw) en de afhandeling van de gebruiksmelding nieuwbouw. Het geraamde aantal inspecties en beoordelingen op genoemde aanvragen is gehaald. In 2012 is met name veel capaciteit besteed aan een aantal complexe dossiers:

- Nieuwbouwproject "Ministeries van Veiligheid & Justitie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties"
- Nieuwbouwproject "Sofia Revalidatie, Vrederustlaan"
- Nieuwbouwproject "New Babylon"
- Verbouwproject "Haga ziekenhuis, Leyenburg"
- Verbouwproject "Haga ziekenhuis, Bronovo"
- Verbouwproject "Ministerie van Defensie"

Toelichting gebruiksfase

De gebruiksfase heeft voornamelijk betrekking op het toezicht naar aanleiding van de omgevingsvergunning (zowel de activiteit 'bouwen' als de activiteit 'brandveilig gebruik') of gebruiksmelding, diverse thema's (zoals het Keurmerk Veilig Ondernemen en trouwlocaties), meldingen en klachten, een risico-inschatting van bepaalde typen bouwwerken en directe bestuurlijke aansturing. Een aantal complexe dossiers/projecten uit 2012 is vermeldenswaardig:

- Regionaal project "toezicht brandveiligheid zorginstellingen"
- Toezicht brandveiligheid basisscholen, kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, na- en buitenschoolse opvang
- Toezicht brandveiligheid politiebureaus
- Toezicht brandveiligheid dierenverblijven
- Toezicht moskeeën

Daarnaast is in 2012 bij een drietal situaties spoedeisende bestuursdwang toegepast in verband met een zeer brandonveilige situatie. Het betreft een bouwwerk met een zorgfunctie, bouwwerk met een winkelfunctie en een bouwwerk met een logiesfunctie.

In het HUP 2012 zijn bij de operationele doelen, met betrekking tot het planmatig toezicht en advisering handhaving, een aantal thema's vastgesteld. Gezien de complexiteit en de omvang van de werkvoorraad zullen een aantal van deze thema's in 2013 worden gecontinueerd. Het betreft onder meer het regionaal project "toezicht brandveiligheid zorginstellingen" en het toezicht op de brandveiligheid basisscholen, kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, na- en buitenschoolse opvang en moskeeën.

Heroverweging taken Risicobeheersing

In 2012 is gestart met een heroverweging van de taken binnen de afdeling Risicobeheersing. Deze heroverweging bestaat uit twee pijlers, 'brandweer als expert' en 'brandweer in de wijk' en heeft onder meer geresulteerd in een nieuw ontwerp van de organisatie. Dit ontwerp zal in 2013 worden geïmplementeerd.

Als gevolg van de terugtrekkende overheid, deregulering en de Strategische Reis van de brandweer wordt de primaire verantwoordelijkheid bij burgers en bedrijven benadrukt. In het verlengde hiervan is 'Brandveilig Leven' in 2012 in de organisatie verder ingebed en krijgt een steeds belangrijkere betekenis. Onder deze term vallen tal van activiteiten om de veiligheid en het veiligheidsbewustzijn van burgers te vergroten. Dit kunnen verschillende initiatieven zijn die het veiligheidsbewustzijn en de zelfredzaamheid vergroten, zoals voorlichting op scholen, huisbezoeken, rookmelderacties, horecabezoeken en brandveiligheidschecks.

3. Werkvoorraad 2013

In de paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 is de geplande werkvoorraad 2013 van de verschillende disciplines weergegeven. De werkvoorraad voor toezicht en handhaving is onderverdeeld naar periodieke controles, vraagvolgende controles, (klacht)meldingen en projecten.

Bepaalde typen bouwwerken hebben een verhoogd risico op overtredingen en voor bepaalde typen gebouwen zijn de gevolgen van een overtreding groot. Deze typen bouwwerken worden daarom periodiek gecontroleerd. Denk daarbij aan ziekenhuizen, strandpaviljoens en kamerverhuurbedrijven. Een andere reden om te controleren is als er bijvoorbeeld bouwwerkzaamheden plaatsvinden. Er wordt dan onder meer gecontroleerd of de bouwer zich houdt aan de opgegeven bouwactiviteiten of gebruik, zoals is aangegeven in de omgevingsvergunning. Deze controles zijn vraagvolgend, omdat de controle voortkomt uit een vergunningaanvraag. Ook kunnen meldingen, klachten of handhavingsverzoeken een reden zijn om naar een bouwwerk een onderzoek in te stellen. Tot slot kan de uitvoering van een project aanleiding zijn om bepaalde bouwwerken te controleren, zoals dat gebeurt bij de Haagse Pandbrigade. Hierbij wordt binnen een afgekaderd doel en tijdsbestek een bepaalde voorraad bouwwerken gecontroleerd of wordt gericht gecontroleerd op bepaalde typen overtredingen.

3.1. Werkvoorraad Dienst Stadsbeheer / Milieu

Den Haag telt 20.000 tot 30.000 bedrijven. Daarvan zijn er ruim 9.000 die vanwege hun activiteiten een bijzondere belasting kunnen zijn voor het milieu. Bedrijven met een hoger milieurisico worden vaker gecontroleerd dan bedrijven met een lager milieurisico. Dit leidt tot een jaarlijkse opgave van (afgerond) 1.500 bedrijfscontroles op de activiteit milieu. Ook dient te worden ingezet op toezicht Wet bodembescherming, bestuurlijke handhaving en afhandeling van overlastmeldingen. Hieronder een overzicht van de primaire werkvoorraad:

Werksoort	Product	Realisatie- of gebruiksfase	Aantal controles (per jaar)	Aantal uren (per jaar)
Periodieke controles	Controle milieu	Gebruiksfase	1.010	10.800
	Procedure (best.) handhaving		60	3.600
Vraagvolgende controles	Controle milieu	Gebruiksfase (ca. 60%)	180	1.800
	Controle bodem		195	2.560
	Procedure (best.) handhaving	Realisatiefase (ca. 40%)	25	1.500
Afhandeling (klacht)meldingen	Afhandeling (klacht)melding	Gebruiksfase	740	5.180
	Geluidmeting		150	2.400
	Maatwerkvoorschrift		30	480
Projecten	Ketenhandhaving grondstromen	Realisatiefase	n.v.t.	120
	Realisatie omgevingsvergunning (ver)bouwen		20	200
	Afvalwater overdracht inrichtingen waterschap	Gebruiksfase	25	500
	Afvalstoffen overdracht inrichtingen provincie		20	320
	Natte koeltorens i.v.m. Legionella		30	210
	Vuurwerkcontroles		100	1.200
	Energiebesparing bij supermarkten		20	480
	Strandpaviljoens		70	490
	Haagse Pandbrigade		100	800
	Overig		Realisatie/ Gebruiksfase	n.v.t.
Totaal				36.040

Naast de primaire werkvoorraad moet rekening worden gehouden met:

- Het in stand houden van een 24-uurs bereikbaarheidsdienst
- Het kunnen functioneren in een crisisbeheersingsorganisatie
- Het onderhouden van het bedrijvenbestand milieu
- Het onderhouden van de Provinciale risicokaart

Ten opzichte van het Handhavingsuitvoeringsprogramma 2012 is de werkvoorraad voor milieu nagenoeg gelijk gebleven. De formatie voor het milieutoezicht is vanwege de bezuinigingen met 6,9 fte afgenomen. Om dit op te vangen zijn efficiëncymaatregelen genomen, onder andere door terugbrengen van de overhead. De projecten die in de werkvoorraad staan zijn voor het merendeel te karakteriseren als “periodieke controles die projectmatig worden uitgevoerd”. De projectmatig uit te voeren controles zijn in mindering gebracht bij het aantal periodieke controles zodat er geen sprake is van overlap in periodieke controles en projecten.

3.2. Werkvoorraad Dienst Stedelijke Ontwikkeling

Alle bouwwerken in de gemeente Den Haag vallen onder het toezicht op bouw- en woonregelgeving. Er wordt hierbij gecontroleerd op bepalingen uit de Wabo, maar ook op aanpalende wetgeving zoals de Huisvestingswet. Het is niet mogelijk en wenselijk om alle gebouwen in Den Haag door toezichthouders ter plaatse te controleren. De werkvoorraad voor toezicht en handhaving wordt daarom bepaald aan de hand van prioriteiten en beschikbare capaciteit. De handhaving van de Dienst Stedelijke Ontwikkeling richt zich grotendeels op de afhandeling van meldingen en projecten met eigen opsporing. Periodieke controles van risicovolle bouwwerken spelen een veel minder grote rol dan bij brandweer en milieu. Hieronder een overzicht van de werkvoorraad:

Werksoort	Product	Realisatie- of gebruiksfase	Aantal controles* (per jaar)	Aantal uren (per jaar)
Periodieke controles	Woonwagens	Gebruiksfase	120	1.600
	Kamerbewoning met gebruiksmelding	Gebruiksfase	200	2.100
	Kamerbewoning zonder gebruiksmelding	Gebruiksfase	340	2.600
	Zwembaden	Gebruiksfase	30	300
Vraagvolgende controles	Realisatie omgevingsvergunning activiteit (ver)bouwen	Realisatiefase	2.400	37.545
	Realisatie sloopmeldingen**	Realisatiefase	1.100	2.325
	Realisatie omgevingsvergunning activiteit uitvoeren werk (aanlegvergunning)	Realisatiefase	15	45
	Realisatie omgevingsvergunning activiteit brandveilig gebruik	Realisatiefase	75	150
	Realisatie omgevingsvergunning activiteit wijzigen monument (rijks en gemeentelijk)	Realisatiefase	125	250
	Realisatie omgevingsvergunning strandpaviljoens	Realisatiefase	85	765

Afhandeling (klacht)meldingen	Onrechtmatig wonen	Gebruiksfase	1.650	11.000
	(Illegale) bouw met veiligheidsaspecten	Gebruiksfase	45	1.000
	Woningklachten	Gebruiksfase	550	9.200
	Ongediertemeldingen	Gebruiksfase	100	700
	Illegale bouw - overig	Gebruiksfase	1.200	7.800
Projecten	Haagse Pandbrigade	Gebruiksfase	5.500	45.000
	Ernstig achterstallig woningonderhoud (Rotte Kiezen en Brandpanden)	Gebruiksfase	50	3.500
	Onderhoudsprojecten	Gebruiksfase	250	2.500
	Hennepkwekerijen	Gebruiksfase	200	2.700
	Precario	Gebruiksfase	2.3145	6.200
Totaal				137.280

* Het gaat panden en meldingen, die gecontroleerd worden. In voorkomende gevallen zijn meer bezoeken per controle van een pand of melding nodig.

** Per 1 april 2012 is de sloopvergunning veranderd in een sloopmelding.

Naast de primaire werkvoorraad moet rekening worden gehouden met:

- Het in stand houden van een 24-uurs bereikbaarheidsdienst
- Het kunnen functioneren in een crisisbeheersingsorganisatie
- Het onderhouden van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)

Er zijn ten opzichte van het HUP 2012 een aantal verschillen:

- In de begroting voor 2013 is extra capaciteit vrijgemaakt voor de beheerfase van de Haagse Pandbrigade. In 2013 zijn 5.500 controles geland in plaats van 3.500 in 2012. Dit heeft geresulteerd in een stijging van de benodigde uren.

- De aantallen woningklachten en illegale bouw (overig) zijn in 2012 hoger uitgevallen, dan van te voren begroot was. Dit heeft, voor wat betreft illegale bouw, te maken met de invoering van de BAG, waardoor illegaal bouwkundig gesplitste woningen aan het licht komen. Deze stijging is verwerkt in de werkvoorraad voor 2013.

- De periodieke controles op prostitutiepanden is komen te vervallen. Met de inwerkingtreding van het Bouwbesluit 2012 is de juridische grondslag voor de inzet van de Dienst Stedelijke Ontwikkeling grotendeels komen te vervallen. Andere diensten blijven de periodieke controles op hun vakgebied uitvoeren.

- Bij de vraagvolgende controles is rekening gehouden met het toezicht op de transformatie van kantoren in 2013 onder realisatie omgevingsvergunning activiteit bouwen.

- Er zijn periodieke controles van zwembaden opgenomen in de werkvoorraad. Het gebruik van roestvrij staal in zwembaden kan leiden tot onveilige situaties.

- Tot slot is een beperkte stijging ingecalculerd (illegale) bouw met veiligheidsaspecten. Door de economische crisis wordt naar verwachting door sommige exploitanten onvoldoende geïnvesteerd en bij aannemers bezuinigd op materialen. Dit betekent mogelijk een toename aan (illegale) bouw met veiligheidsaspecten.

3.3. Werkvoorraad Brandweer

Op veel bouwwerken in de gemeente Den Haag wordt toezicht gehouden in het kader van brandveiligheid. Het is niet mogelijk om alle gebouwen in Den Haag door toezichthouders ter plaatse te controleren. Onderstaand de volledige werkvoorraad voor toezicht en handhaving in het kader van brandveiligheid per product weergegeven. Het aantal uren dat nodig is om een controle uit te voeren is afhankelijk van de activiteiten die moeten worden uitgevoerd. Daarnaast is de werkvoorraad zelf van belang. Er zitten verschillen in spreiding van locaties, voorbereiding, type bouwwerk, type overtredingen en de gemiddelde duur van afhandeling van de controle. De uitvoering en afhandeling van bepaalde controles zijn daarom arbeidsintensiever dan andere. De kengetallen zijn cijfers die op basis van de Prevap (controlefrequentie), Brandpreventie Op Maat (urenverantwoording) en op basis van ervaring en proceskennis tot stand zijn gekomen. In de kengetallen zijn activiteiten verwerkt, zoals: dossiervorming, voorbereiding en uitvoering van controles (incl. gemiddelde reistijd) en hercontroles, aanschrijving van de eigenaar en / of exploitant en administratieve verwerking (bevindingen en voortgangsbewaking).

Werksoort	Product	Realisatie- of gebruiksfase	Aantal controles (per jaar)	Aantal uur (per stuk)	Aantal uren (per jaar)
Periodieke controles	Planmatig toezicht en advisering handhaving	Gebruiksfase	2.000	14,5	29.000
	Toezicht en advisering handhaving strandpaviljoens	Gebruiksfase	90	14,5	1.305
Vraagvolgende controles	Toezicht en advisering handhaving Omgevingsvergunning '(ver)bouwen'	Realisatiefase	389	19	7.391
	Toezicht en advisering handhaving Omgevingsvergunning exploiteren inrichting Bor (oplevering)	Realisatiefase	20	17	340
	Toezicht en advisering handhaving ontbrandingtoestemming	Gebruiksfase	15	5	75
	Toezicht en advisering handhaving Trouwlocaties	Gebruiksfase	30	6	180
	Toezicht en advisering handhaving Evenementenvergunning	Gebruiksfase	700	7,5	5.250
	Toezicht en advisering handhaving Vuurwerkverkoop vergunning	Gebruiksfase	45	8	360
	Toezicht en advisering handhaving Gebruiksmelding	Gebruiksfase	65	17	1.105
Afhandeling (klacht)meldingen	(brand)onveilige situaties	Gebruiksfase	150	2,5	375
Projecten	Toezicht en advisering handhaving Haagse Pandbrigade	Gebruiksfase	507	7	3.549
	Toezicht en advisering handhaving moskeeën	Gebruiksfase	50	14,5	725
	Toezicht en advisering handhaving discotheken > 250 personen	Gebruiksfase	46	14,5	667
	Toezicht en advisering handhaving Keurmerk Veilig Ondernemen	Gebruiksfase	26	12	312
Totaal					50.634 uur

4. Capaciteit toezicht en handhaving

De beschikbare capaciteit is de formatief aanwezige capaciteit, exclusief leidinggevend. De actueel aanwezige capaciteit kan daarvan afwijken (bijvoorbeeld vanwege ziekte en vacatures). In het kader van dit uitvoeringsplan en de voortgangsmeting daarvan, zal bewaakt moeten worden hoe de actuele situatie zich verhoudt tot de theoretische (formatieve) capaciteit. De brandweer en milieu in de Omgevingsdienst Haaglanden hanteren 1.350 productieve uren per jaar. De Dienst Stedelijke Ontwikkeling hanteert 1.300 uur per fte. De Veiligheidsregio Haaglanden en Omgevingsdienst Haaglanden hanteren namelijk andere getallen voor de bedrijfsvoering dan de gemeente Den Haag.

4.1. Capaciteit Dienst Stadsbeheer / Milieu

In 2013 zijn er in totaal 26,7 fte beschikbaar voor de uitvoering van toezicht- en handhavingstaken. De uitvoering vindt in 2013 voor het eerst plaats bij de Omgevingsdienst Haaglanden.

Functie omschrijving	Aantal fte	Aantal uur/jaar
Milieu/bodem inspecteur	22,5	30.375
Jurist	2,1	2.835
Administratief medewerker	1,2	1.620
Adviseur Geluid en Lucht	0,9	1.215
Totaal	26,7	36.045

4.2. Capaciteit Dienst Stedelijke Ontwikkeling

De capaciteit voor handhaving en toezicht bij klachtmeldingen, periodieke controles en de uitvoering van projecten is ondergebracht bij de afdeling Haagse Pandbrigade. Het toezicht op de realisatie van verleende vergunningen ligt bij de afdeling Vergunningen en Toezicht. Bij elkaar is er voor alle handhaving en toezicht in 2013 een totale capaciteit beschikbaar van 105,6 fte.

Functie omschrijving	Aantal fte	Aantal uur/jaar
(Senior) stadsdeelinspecteurs	31,6	41.080
(Senior) Inspecteur handhaving	52	67.600
Administratief juridisch medewerker	13	16.900
Juridisch medewerker	5	6.500
(Senior) Stafmedewerker	3	3.900
Projectleider	1	1.300
Totaal	105,6	137.280

Ten opzichte van 2012 is de beschikbare capaciteit toegenomen. Het gaat voornamelijk om tijdelijke extra capaciteit voor de beheerfase van de Haagse Pandbrigade.

4.3. Capaciteit Brandweer

De capaciteit voor toezicht en handhaving zijn binnen de afdeling Risicobeheersing binnen twee teams verdeeld. In 2013 zijn er in totaal 16 fte beschikbaar voor uitvoering van toezicht- en advisering op handhavingstaken op het gebied van brandveiligheid.

Functie omschrijving	Aantal fte	Aantal uur/jaar
(Senior) medewerker buitendienst	7	9.450
Medewerker handhaving	6	8.100
Juridisch medewerker	1	1.350
Medewerker backoffice	1	1.350
Medewerker evenementen	1	1.350
Totaal	16	21.600

5. Operationele doelen 2013

De diensten DSO en DSB passen de prioriteitstelling toe bij het vaststellen van de werkvoorraad. Bij deze diensten zijn in onderstaande overzichten de benodigde uren daarom in evenwicht met de beschikbare uren. De Brandweer past de prioriteiten toe bij het vaststellen van de operationele doelen. Hierdoor is de werkvoorraad niet in evenwicht met de beschikbare uren. De operationele doelen worden in overleg met het bestuur bepaald. Uiteraard bestaat de mogelijkheid om bestuurlijk prioriteiten te kunnen bijstellen indien daar bestuurlijk aanleiding toe is. Hieronder staat het overzicht van de inzet van uren op de verschillende onderdelen van de werkvoorraad. De focus ligt op de meest risicovolle bouwwerken of het meest risicovolle gebruik van bouwwerken. Indien in de loop van het jaar een ander inzicht hierover ontstaat, dan zal een bestuurlijke heroverweging van de onderstaande prioriteiten gemaakt worden..

5.1 Operationele doelen Dienst Stadsbeheer / Milieu

De kern van het milieutoezicht wordt gevormd door een systeem van periodieke controles. De frequentie waarmee controles worden uitgevoerd moet volgens de ministeriële Regeling omgevingsrecht zijn vastgelegd. Bijlage II bevat de tabel met deze controlefrequenties. In onderstaand overzicht is het systeem van periodieke controles verwerkt naast de overige doelen voor het milieutoezicht in 2013.

Werksoort	Product	Aantal controles (per jaar)	Uren (per jaar)
Periodieke controles	Controle milieu	1.010	10.800
	Procedure (best.) handhaving	60	3.600
Vraagvolgende controles	Controle milieu	180	1.800
	Controle bodem	195	2.560
	Procedure (best.) handhaving	25	1.500
Afhandeling (klacht)meldingen	Afhandeling (klacht)melding	740	5.180
	Geluidmeting	150	2.400
	Maatwerkvoorschrift	30	480
Projecten	Ketenhandhaving grondstromen	n.v.t.	120
	Realisatie omgevingsvergunning (ver)bouwen	20	200
	Afvalwater overdracht inrichtingen waterschap	25	500
	Afvalstoffen overdracht inrichtingen provincie	20	320
	Natte koeltorens i.v.m. legionella	30	210
	Vuurwerkcontroles	100	1.200
	Energiebesparing bij supermarkten	20	480
	Strandpaviljoens	70	490
	Haagse Pandbrigade	100	800
Overig	n.v.t.	3.400	
Totaal uren benodigd			36.040
Uren formatief aanwezig (zie tabel 4.1.1.)			36.045

5.2 Operationele doelen Dienst Stedelijke Ontwikkeling

De kern van de het toezicht op bouwen en wonen wordt gevormd door projecten en de afhandeling van klachtmeldingen. Er is een verschuiving zichtbaar van een projectmatige aanpak naar meer periodieke controles. Deze ontwikkeling komt voort uit de jarenlange inzet van (projectmatige) handhaving, waardoor veel situaties genormaliseerd of vergund zijn. Met name op het gebied van kamerbewoning en woonwagens is dit zichtbaar. In bijlage IV zijn de controlefrequenties van periodieke controles weergegeven.

Werksoort	Product	Realisatie- of gebruiksfase	Aantal controles* (per jaar)	Aantal uren (per jaar)	
Periodieke controles	Woonwagens	Gebruiksfase	120	1.600	
	Kamerbewoning met gebruiksmelding	Gebruiksfase	200	2.100	
	Kamerbewoning zonder gebruiksmelding	Gebruiksfase	340	2.600	
	Zwembaden	Gebruiksfase	30	300	
Vraagvolgende controles	Realisatie omgevingsvergunning activiteit (ver)bouwen	Realisatiefase	2.400	37.545	
	Realisatie omgevingsvergunning/melding activiteit slopen**	Realisatiefase	1.100	2.325	
	Realisatie omgevingsvergunning activiteit uitvoeren werk (aanlegvergunning)	Realisatiefase	15	45	
	Realisatie omgevingsvergunning activiteit brandveilig gebruik	Realisatiefase	75	150	
	Realisatie omgevingsvergunning activiteit wijzigen monument (rijks en gemeentelijk)	Realisatiefase	125	250	
	Realisatie omgevingsvergunning strandpaviljoens	Realisatiefase	85	765	
	Afhandeling (klacht)meldingen	Onrechtmatig wonen	Gebruiksfase	1.650	11.000
		(Illegale) bouw met veiligheidsaspecten	Gebruiksfase	45	1.000
Woningklachten		Gebruiksfase	550	9.200	
Ongediertemeldingen		Gebruiksfase	100	700	
Illegale bouw - overig		Gebruiksfase	1.200	7.800	
Projecten	Haagse Pandbrigade	Gebruiksfase	5.500	45.000	
	Ernstig achterstallig woningonderhoud (Rotte Kiezen en Brandpanden)	Gebruiksfase	50	3.500	
	Onderhoudsprojecten	Gebruiksfase	250	2.500	
	Hennepkwekerijen	Gebruiksfase	200	2.700	
	Precario	Gebruiksfase	2.3145	6.200	
Totaal aantal uren werkvoorraad				137.280	
Totaal aantal uren capaciteit				137.280	

* Het gaat panden en meldingen, die gecontroleerd worden. In voorkomende gevallen zijn meer bezoeken per controle van een pand of melding nodig.

** Per 1 april 2012 is de sloopvergunning veranderd in een sloopmelding.

Aanvullende doelen

- Het opleggen van 50 bestuurlijke boetes. Dit ziet niet op extra controles, maar wel op het middel dat na een controle wordt ingezet om de een overtreding te bestraffen. Deze boetes variëren van € 7.500,- tot maximaal € 18.500,-.
- Voortzetting van de deelname in het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Haaglanden (RIEC). Deze deelname bestaat uit het leveren van gegevens en eventueel het oppakken van individuele zaken met het doel zware criminaliteit met onroerende goederen te bestrijden. De zaken, die opgepakt worden, passen binnen de reguliere werkzaamheden van de Haagse Pandbrigade en hier is bovenstaande planning rekening mee gehouden.

Het aantal uren dat nodig is om een controle uit te voeren is afhankelijk van de activiteiten die moeten worden uitgevoerd tijdens de controle. Daarnaast is het te controleren bouwwerk zelf van belang. Er zitten verschillen in spreiding van locaties, voorbereiding, type bouwwerk, type overtredingen en de gemiddelde duur van afhandeling van de controle. In voorkomende gevallen zijn meerdere bezoeken nodig voor een controle. De uitvoering en afhandeling van bepaalde controles zijn daarom arbeidsintensiever dan andere. De ureninschatting per controle is op basis van ervaring en proceskennis tot stand zijn gekomen. In de ureninschatting zijn activiteiten verwerkt, zoals: dossiervorming, voorbereiding en uitvoering van controles en hercontroles, aanschrijving van de eigenaar en / of exploitant en administratieve verwerking (bevindingen en voortgangsbewaking). De samengestelde kengetallen zijn globale gemiddelde cijfers. Over de output wordt jaarlijks gerapporteerd in het Jaarverslag Handhaving Bouwen en Wonen.

De prioriteit van de verschillende handhavingsthema's ten opzichte van elkaar staat weergegeven in bijlage IV. De hoogte van de prioriteit betekent niet, dat hier ook de meeste capaciteit aan besteed wordt. Het gaat om de volgorde, waarin zaken worden aangepakt en welk belang er aan de handhaving wordt gegeven. Toelichting: In 2013 zijn er naar verwachting 45 situaties van illegale bouw, waarbij de veiligheid in het geding is. Vanuit de prioriteitstelling worden deze situaties direct opgepakt boven vrijwel alle andere handhavingstaken. Zijn er onverhoopt meer dan 45 gevallen van illegale bouw, waarbij de veiligheid in het geding is dan wordt daar, ten koste van handhavingsthema's met lagere prioriteit, voldoende capaciteit op ingezet.

5.3 Operationele doelen Brandweer

Om de volledige werkvoorraad op het gebied van toezicht en advisering handhaving in het kader van de Wabo uit te kunnen voeren is, zoals weergegeven in paragraaf 3.3, conform de Brandpreventie Op Maat (BOM 2011) een bepaald aantal uren benodigd. Op basis van de werkvoorraad en de beschikbare capaciteit worden in overleg met de in- en externe partners van de brandweer de volgende operationele doelen voor 2013 voorgesteld:

Werksoort	Product	Aantal (per jaar)	Aantal uren (per jaar)
Periodieke controles	Planmatig toezicht en advisering handhaving: <ul style="list-style-type: none"> - Ziekenhuizen - Verzorgingstehuizen - Speciaal voortgezet onderwijs - Stationsgebouwen - Bioscopen - Afronding basisonderwijs - Afronding peuterspeelzalen - Afronding kinderdagverblijven - Afronding voor- en naschoolse opvang - Afronding politiebureaus - Afronding hotels 	375	4.553
	Toezicht en advisering handhaving strandpaviljoens	90	1.305
Vraagvolgende controles	Toezicht en advisering handhaving Omgevingsvergunning '(ver)bouwen'	389	7.391
	Toezicht en advisering handhaving Omgevingsvergunning 'brandveilig gebruik' (oplevering)	389	1.168
	Toezicht en advisering handhaving Omgevingsvergunning exploiteren inrichting Bor (oplevering)	0	0
	Toezicht en advisering handhaving Gebruiksmelding	57	969
	Toezicht en advisering handhaving Evenementenvergunning	250	1.875
	Toezicht en advisering handhaving Vuurwerkverkoopvergunning	0	0
	Toezicht en advisering handhaving Ontbrandingstoestemming	0	0
	Toezicht en advisering handhaving Trouwlocaties	15	90
	Ad-hoc (bestuurlijk/politiek)	150	600
Afhandelen (klacht)meldingen	Afhandelen (klacht)meldingen (brand)onveilige situaties	150	375
Projecten	Toezicht en advisering handhaving Haagse Pand Brigade	245	1.715
	Toezicht en advisering handhaving, Keurmerk Veilig Ondernemen	26	312
	Toezicht en advisering handhaving moskeeën	40	580
	Toezicht en advisering handhaving discotheken > 250 personen	35	667
Totaal aantal uren capaciteit			21.600
Totaal aantal uren werkvoorraad			50.634
Resultaat			-29.034

Doordat niet alle werkzaamheden van de werkvoorraad in verband met de beschikbare capaciteit kunnen worden uitgevoerd, worden jaarlijks in afstemming met het bestuur van de gemeente de prioriteiten vastgesteld. Dit uit zich in jaarlijkse thema's van planmatig toezicht waarbij alle thema's over een periode van een aantal jaar aan bod komen. De meest risicovolle bouwwerken hebben binnen deze thema's de hoogste prioriteit en worden gemiddeld ook vaker gecontroleerd. Verder worden in het kader van signaaltoezicht een aantal werkzaamheden uitgevoerd door andere diensten, zoals het toezicht op vuurwerkverkoopvergunningen en toezicht op ontbrandingstoestemmingen. Door deze efficiënte manier van samenwerken wordt capaciteit bij de brandweer vrijgemaakt voor de bouwwerken met een groter risico (zie voor deze afstemming tussen de diensten paragraaf 5.4.). Binnen de beschikbare capaciteit is tevens ruimte gereserveerd om (snel) in te kunnen spelen op signalen van andere diensten en verzoeken van het bestuur. De grotere dierenverblijven zoals maneges, dierenasiels en winkels worden met een frequentie van eens per twee jaar gecontroleerd. Omdat deze gebruiksfuncties in 2012 zijn gecontroleerd, worden deze niet opgenomen in het programma van 2013. Van de kleinere locaties zoals kinderboerderijen wordt de brandweer indien nodig geïnformeerd door DSB in het kader van signaaltoezicht.

Aanvullende doelen

- De heroverweging van de taken binnen de afdeling Risicobeheersing, in overleg met de verschillende gemeenten in de regio, heeft onder meer geresulteerd in een ontwerp van de nieuwe organisatie. Dit ontwerp zal in 2013 worden geïmplementeerd.
- Door de ontwikkeling van de ODH is er een nieuwe partner ontstaan waarmee afspraken zullen worden gemaakt.
- In 2013 zal verder de digitale ontvlechting uit de gemeente worden gerealiseerd door middel van het ontwikkelen en implementeren van nieuwe automatisering.
- Als gevolg van de heroverweging van de taken en vernieuwde automatisering zullen met de gemeente nieuwe afspraken over de wijze van samenwerking worden gemaakt.

'Brandveilig Leven' is in 2012 verder in de organisatie ingebed. In dit kader zijn reeds initiatieven ontplooid om het veiligheidsbewustzijn en de zelfredzaamheid van burgers te vergoten, zoals voorlichting op scholen, huisbezoeken, rookmelderacties, horecabezoeken en brandveiligheidschecks. In 2013 zal dit verder worden geïmplementeerd in de organisatie en zullen er nieuwe initiatieven worden ontplooid.

5.4 Afstemming

De Wabo beoogt een afname in de controledruk voor bedrijven en burgers. Een bijkomend voordeel, naast deze afname van de controledruk voor de burger, is dat er efficiënter en effectiever samengewerkt wordt. In bijlage I worden samenwerkingsverbanden, waaraan de Dienst Stadsbeheer, Dienst Stedelijke Ontwikkeling en Brandweer deelnemen, omschreven.

In het verleden waren vaak meerdere controles nodig of kwamen bepaalde overtredingen helemaal niet aan het licht. In dit verband hebben de betrokken organisaties het toezicht en de handhaving op operationeel niveau met elkaar afgestemd. In Den Haag wordt dit op de volgende drie manieren ingevuld:

1. De toezichthouders spreken af, wanneer zij gezamenlijk controles uitvoeren. Dit is nodig in die gevallen, waar de specialistische kennis van de verschillende organisaties niet gemist kan worden en de controledruk toch zo laag mogelijk gehouden moet worden;
2. De toezichthouders spreken in bepaalde gevallen af, wanneer zij wat voor elkaar controleren. De toezichthouder kijkt dan niet alleen naar overtredingen binnen het eigen vakgebied, maar ook naar andere aspecten. Het gaat daarbij om aspecten waarvoor geen diepgaande specialistische kennis nodig is. Ten behoeve van deze werkwijze zijn 'checklisten' opgesteld om de toezichthouders hierbij te helpen. Deze vorm van samenwerking en afstemming is momenteel nog in ontwikkeling;
3. Op ad-hoc basis geven de toezichthouders in het oog springende overtredingen aan andere disciplines door. Deze vorm van 'signaaltoezicht' werd al voor de meer intensieve samenwerking op grond van de Wabo uitgeoefend. Bij elke controle van een toezichthouder wordt deze werkwijze toegepast. De toezichthouder is verantwoordelijk voor het doorgeven van het signaal en zorgt ervoor dat dit zo zorgvuldig mogelijk doorgeven aan de andere discipline.

Hieronder een overzicht van de onderwerpen, waarbij de eerste twee manieren worden toegepast:

Werksoort	Product	Betrokken disciplines	Regisseur	Controle-vorm
Periodieke controles	Planmatig toezicht en advisering handhaving: <ul style="list-style-type: none"> - Ziekenhuizen - Verzorgingstehuizen - Speciaal voortgezet onderwijs - Stationsgebouwen - Bioscopen - Afronding basisonderwijs - Afronding peuterspeelzalen - Afronding kinderdagverblijven - Afronding voor- en naschoolse opvang - Afronding politiebureaus - Afronding hotels 	BRW DSB	BRW	2
	Planmatig toezicht en advisering handhaving op dierenverblijven	DSB	DSB	1 en 2
	Toezicht en advisering handhaving Strandpaviljoens	DSO DSB BRW	DSO	1 en 2
Vraagvolgende controles	Toezicht en advisering handhaving Omgevingsvergunning (ver)bouwen	DSO BRW DSB	DSO	1 en 2
	Toezicht en advisering handhaving Omgevingsvergunning brandveilig gebruik(oplevering)	DSO BRW	DSO	1 en 2
	Toezicht en advisering handhaving Gebruiksmelding	BRW DSO	BRW	2
	Toezicht en advisering handhaving Evenementenvergunning (Bestuursdienst)	BRW DSO DSB	BSD	1
	Toezicht en advisering handhaving Vuurwerkverkoopvergunning	DSB BRW	DSB	2
	Toezicht en advisering handhaving Trouwlocaties	BRW DSO	BRW	2
Projecten	Toezicht en advisering handhaving Haagse Pand Brigade	DSO BRW DSB	DSO	1
	Toezicht en advisering handhaving, Keurmerk Veilig Ondernemen (Bestuursdienst)	DSO BRW DSB	BSD	1

Bij klachtmeldingen wordt geheel afhankelijk van de klacht gekeken of gezamenlijk controleren met andere diensten noodzakelijk of efficiënt is. Het gaat hier om maatwerk en er zijn daarom op voorhand geen eenduidige afspraken te maken.

Bijlage I - Samenwerkingsverbanden

De organisaties, die betrokken zijn bij de uitvoering van WABO-wetgeving staan niet op zichzelf. Om tot een effectieve uitvoering van de wettelijke taken te komen, zijn samenwerkingsverbanden nodig.

Dienst Stadsbeheer

Direct verwant aan de uitvoering van het toezicht en de handhaving van de Wabo activiteit milieu is de samenwerking en afstemming met de volgende externe partners:

- *Politie en Openbaar ministerie: afspraken in het kader van de sanctiestrategie*
Bij controles wordt gehandeld overeenkomstig de sanctiestrategie Wabo Den Haag.. De sanctiestrategie geeft aan hoe de overheid reageert op overtredingen van regels. Het gaat dan om zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk optreden. In dat kader zijn met het RMT politie Haaglanden en het OM afspraken gemaakt over de wijze van optreden tegen overtredingen. Daarbij krijgen het RMT en het OM (per e-mail) een afschrift van de gemeentelijke handhabingsbrieven. Deze kunnen voor het RMT aanleiding zijn om PV op te maken. Het RMT wint voor het verzamelen van PV-gegevens, zonodig extra informatie in bij de milieu-inspecteur en/of gaat met de milieu-inspecteur mee op hercontrole. Tweemaandelijks vindt overleg plaats tussen RMT en DSB-Milieutoezicht over de gang van zaken in de praktijk.
- *Provincie Zuid-Holland: Risicokaart en samenwerkingsovereenkomst*
Op de provinciale risicokaart worden bedrijven met een extern veiligheidsrisico geografisch weergegeven. De provincie is verantwoordelijk voor de realisatie van de kaart, gemeenten verzorgen een deel van de inhoud. Met het in werking treden van de Wabo moeten provincie en gemeente werkzaamheden verrichten die tot op dat moment werden verricht door de andere partij. Er zijn samenwerkingsovereenkomsten gemaakt waarbij provincie en gemeente elkaar over en weer ondersteunen bij de uitvoering van die werkzaamheden.
- *Stadsgewest Haaglanden: deelname aan werkgroepen en regionale projecten*
Het Stadsgewest Haaglanden biedt een platform voor intergemeentelijke samenwerking. Het betreft zowel informatie uitwisseling als specifieke uitvoeringsprojecten gericht op kennisontwikkeling en –deling.
- *Veiligheidsregio Haaglanden: crisisbeheersing*
Volgens de Wet Veiligheidsregio's dient er één regionaal crisis beheersingsplan te komen. De VRH is hier verantwoordelijk voor. Gemeenten blijven daarbij wel zelf verantwoordelijk voor de organisatie van de crisisbeheersingsprocessen. VRH en gemeenten werken in dit geheel samen.
- *Hoogheemraadschap Delfland: samenwerkingsovereenkomst*
Bij het in werking treden van de Wabo is van een aantal categorieën bedrijven de bevoegdheid op het aspect afvalwater overgegaan van het Hoogheemraadschap Delfland naar de gemeente Den Haag. Delfland en Den Haag hebben met betrekking tot de indirecte lozingen werkafspraken gemaakt, onder andere ten aanzien van het toezicht, de bestuurlijke handhaving, bezwaar en beroep en de strafrechtelijke handhaving.

Dienst Stedelijke Ontwikkeling

- *Integrale handhaving door Haagse Pandbrigade: Samenwerking van DPZ, DSZW, Brandweer, BSD en DSB*
Den Haag kent het integrale handhavingsproject Haagse Pandbrigade. Van een wijk wordt eerst een digitale schouw gemaakt door bestanden van verschillende diensten naast elkaar te leggen. Vervolgens worden in de hele buurt alle risicopanden bezocht. De Brandweer en DSB controleren de bedrijven en DPZ, DSZW en DSO de woningen. De kracht van de Haagse Pandbrigade zit in het feit dat nagenoeg alle overtredingen in een klap opgespoord en beëindigd worden in een buurt. Dit heeft een positief effect op de leefbaarheid.
- *Haagse corporaties: Vestia, Staedion en Haag Wonen, Arcade Mensen en Wonen: Samenwerkingsconvenant aanpak onrechtmatig wonen*
Met de Haagse corporaties is een samenwerking aangegaan om onrechtmatige situaties in corporatiebezit te bestrijden. Uitgangspunt is dat corporaties hun eigen woningen controleren en de strijdige situaties zelf opheffen. Deze samenwerking bespaart per saldo handhavingcapaciteit. Pas als de corporaties geen oplossing vinden, worden toezichthouders van de Dienst Stedelijke Ontwikkeling ingezet om overtredingen op te sporen en zonodig via bestuursrechtelijke herstelmaatregelen te beëindigen.

- *Politie en OM: afspraken over op te leggen sancties*
Met de Politie en het Openbaar Ministerie zijn afspraken gemaakt over het aantal overtredingen, dat via de koppeling Woningwet – Wet Economische Delicten strafrechtelijk wordt aangepakt.
- *RIEC Haaglanden*
Het RIEC richt zich op vastgoedfraude, de aanpak van hennepkwekerijen en mensenhandel. Het gaat hier om de zwaardere overtredingen, die verband houden met criminele activiteiten. De Dienst Stedelijke Ontwikkeling wisselt gegevens uit en draagt bij aan de uitvoering van projecten.
- *Samenwerking aanpak financiering huisjesmelkers*
Van handhavingsbesluiten met betrekking tot panden, waar een hypotheek op rust, wordt een afschrift doorgezonden naar de hypotheekverstrekker. Als zakelijk gerechtigde zijn zij belanghebbende bij het besluit. Vaak blijkt dat er bij panden met bestuursrechtelijke overtredingen ook gefraudeerd wordt met de hypotheek. De hypotheekverstrekkers ondernemen dan civielrechtelijk actie. Door deze gezamenlijke aanpak is handhaving efficiënter, omdat de overtreder in zijn of haar portemonnee getroffen wordt.
- *Samenwerking AMFI*
Het convenant Aanpak Malafide Infrastructuur rond Illegalen (AMFI) is een samenwerkingsverband met Bestuursdienst, de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheidsprojecten, de Dienst Burgerzaken, de Dienst Stadsbeheer, de politie, de Belastingdienst en het ministerie van SZW. AMFI richt zich op eigenaren die misbruik maken van kwetsbare groepen. Deze eigenaren exploiteren in deze gevallen vaak woningen in de vorm van illegale kamerbewoning.
- *Stadsgewest Haaglanden, G-4, G-31, VNG en ministeries*
Op regelmatige basis vindt er overleg plaats met andere gemeenten en organisaties. Deze overleggen zijn voornamelijk gericht op het delen van informatie aan elkaar. De focus van afgelopen jaar lag op de ervaringen binnen de verschillende grote steden met de bestuurlijke boete. In andere gevallen wordt er een gezamenlijke aanpak besproken van specifieke problematiek. Afgelopen jaar is veel aandacht besteed aan de rol van handhaving en toezicht bij de komst van arbeidsmigranten en de samenwerking hierbij met het Stadsgewest Haaglanden, de VNG en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
- *Gegevensuitwisseling WIT, Belastingdienst, UWV, Inspectie SZW*
Van diverse instanties ontvangt de gemeente Den Haag gegevens over het woon- of verblijfsadres van arbeidsmigranten. Door gegevens te combineren met de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA) en van al dan niet verleende vergunningen voor kamerbewoning zijn panden aan te wijzen met een hoog risico op onvergunde kamerbewoning.

Brandweer

Voor de uitvoering van de werkzaamheden van de teams ‘Bouwen Buiten’ en ‘Vergunningen, Toezicht en Handhaving’ in het kader van de WABO is het noodzakelijk dat er een goede samenwerking is met zowel interne als externe partners. Voor wat betreft integrale en thematisch gerichte handhaving werkt de Brandweer samen met de gemeentelijke diensten Stedelijke Ontwikkeling, Stadsbeheer, Burgerzaken, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Politie Haaglanden en Eneco. Voor wat betreft het overige toezicht en handhaving wordt samengewerkt met onderstaande partners:

- *Interne partners:*
  - Centrale Taken (afdelingen Risico’s en Publieke Veiligheid, Operationele Voorbereiding en Juridisch Zaken)
  - Incidentbestrijding
- *Gemeente Den Haag:*
  - Bestuursdienst
  - Dienst Stedelijke Ontwikkeling
  - Dienst Stadsbeheer, Milieu
- *Brandweer Nederland en IFV (Instituut Fysieke Veiligheid):*
  - Behartigen van belangen van de brandweer en de fysieke veiligheid bij besluitvorming en regelgeving op het gebied van brandweertzorg en rampenbestrijding;
  - Bundelen van kennis en het opstellen van (landelijke) standaarden en normen voor de brandweer en de brandveiligheid;

- Het ontwikkelen en aanbieden van producten en diensten voor de brandweer in Nederland.
- *Politie Haaglanden*
- *Werkgroep Brandpreventie*
- *Omgevingsdienst Haaglanden*

Bijlage II - Controlefrequenties en kengetallen milieu

WABO objecten omschrijving	aantal inrichtingen (peildatum 2011)	controlefrequentie (controle per X jaar)	aantal controles (per jaar)	kengetal (uur per controle)	toezichtcapaciteit (uren per jaar)
GEBOUWEN MET WOONFUNCTIE					
Bejaardenoorden (volledig zelfredzaam)	5	10	1	7	7
Woningen niet-zelfredzame bewoners	11	10	2	7	14
Woongebouwen	457	10	46	7	322
GEBOUWEN MET EEN CELFUNCTIE					
Penitentiare inrichting	1	10	1	12	12
Politiebureaus	10	10	1	12	12
Politiebureaus met munitieopslag	5	3	2	12	24
GEBOUWEN MET EEN LOGIESFUNCTIE					
Hotel	79	10	8	7	56
Kampeerterrein/jachthaven	2	3	1	12	12
GEBOUWEN MET ONDERWIJSFUNCTIE					
Onderwijsinstellingen (voortgezet onderwijs)	112	10	12	7	84
Onderwijsinstellingen (openbare basisschool)	139	10	14	7	98
Onderwijsinstellingen met grote werkplaatsen techniek	7	3	3	12	36
Gymzaal, studio (b.v. ballet)	18	10	2	7	14
GEBOUWEN MET GEZONDHEIDSZORGFUNCTIE					
Ziekenhuizen	6	1	6	32	192
Verpleeg/Verzorgingstehuis	47	10	5	24	120
Medisch centrum	1	10	1	24	24
Praktijkruimte o.a. huis,- tandarts of fysiotherapeut	279	10	28	7	196
GEBOUWEN MET EEN KANTOORFUNCTIE					
Kantoren (klein)	413	10	42	7	294
Kantoren (groot)	280	10	28	24	672
GEBOUWEN MET EEN INDUSTRIEFUNCTIE					
Voedselbereiding	40	3	14	12	168
Ambachten	221	10	23	7	161
Diverse industrie functies	133	3	45	12	540
	517	10	52	7	364
	112	10	12	12	144
Bouw en houtbedrijven	361	3	121	12	1452
Automotive en metaal	730	3	244	12	2928
Loods, opslagplaats (geen gevaarlijke stoffen)	274	10	28	12	336
GEBOUWEN MET EEN BIJEENKOMSTFUNCTIE					
Theater, schouwburg, bioscoop, aula	39	10	4	12	48
Museum, bibliotheek	21	10	3	12	36
Cafe, discotheek, restaurant	1.527	10	153	7	1071
Strandpaviljoens	90	1	90	7	469

	aantal inrichtingen (peildatum 2011)	contrefrequentie (controle per X jaar)	aantal controles (per jaar)	kengetal (uur per controle)	toezichtcapaciteit (uren per jaar)
WABO objecten omschrijving					
Besloten clubs	9	10	1	7	7
Kinderopvang	21	10	3	7	21
Buurthuis, ontmoetings-, wijkcentrum	194	10	20	7	140
Gebedshuis (mandirs, moskee, kerk)	75	10	8	7	56
Dieren-, en plantentuinen, kinderboerderijen	19	10	2	7	14
GEBOUWEN MET EEN SPORTFUNCTIE					
Sporthal	64	10	7	7	49
Stadion	3	3	1	12	12
Zwembad	14	3	5	12	60
Overige sportaccomodaties	108	10	11	7	77
Paardensport en maneges	15	3	5	12	60
GEBOUWEN MET EEN WINKELFUNCTIE					
Winkels met voedingsmiddelen	737	10	74	12	888
Bouwmarkten, doe-het-zelf bedrijven, automaterialen, tuincentra	85	10	9	12	108
Winkels met algemene producten	907	10	91	7	637
Textielreiniging	72	3	24	12	288
OPSLAGPLAATSEN GEVAARLIJKE STOFFEN					
Vuurwerkbewaarplaatsen	49	0,5	98	12	1176
Benzinestations zonder LPG	41	3	14	12	168
Benzinestations met LPG	12	1	12	12	144
Opslag gevaarlijke stoffen algemeen	161	3	54	12	648
OVERIGE GEBRUIKSFUNCTIE					
Parkeergarages	32	10	4	7	28
Afval (waterzuivering en rioolgemalen)	174	10	18	7	126
Afval	54	3	18	12	216
Bodem (grondverzet en –sanering)	217	3	73	7	511
Bodem (bouwput-, polderbemaling)	59	10	6	7	42
TOTALEN	9.036		1.527		15.383

Bijlage III - Controlefrequenties Brandweer

Categorie gebruiksfunctie	Inspectiefrequentie volgens BOM2007	Aantal bouwwerken	Aantal inspecties op jaarbasis
AB - Bejaardenoord	3	39	13
ABB - Bejaardenoord > 50 personen	3	1	1
AC - Klooster/abdij	3	4	1
AD - Woning niet-zelfredzame bewoners	2	24	16
ADB - Woning niet-zelfredzame bewoners > 10 personen	2	9	6
AE - Eengezinswoning(en) zelfredzaam	5	55	5
AF - Woongebouw < 20 meter	5	94	9
AG - Woongebouw >= 20 meter	5	11	1
AH - Woonwagen	5	2	1
BA - Penitentiare inrichting	1	8	16
BAB - Penitentiare inrichting > 10 personen	1	2	4
BB - Politiebureau	1	15	31
BC - Verpleeginr met dwangverpleging (bv psychiatrie)	1	5	9
CAA - Hotel <= 4 personen	5	3	1
CAB - Hotel 5 - 50 personen	3	43	14
CAC - Hotel >= 51 personen	2	27	18
CBA - Pension/nachtverblijf <= 4 personen	5	2	1
CBB - Pension/nachtverblijf 5 - 50 personen	5	30	3
CBC - Pension/nachtverblijf >= 51 personen	5	8	1
CCB - Dagverblijf 11 - 50 personen	4	11	2
CCC - Dagverblijf >= 51 personen	3	4	1
CDD - Kampeerterein/jachthaven >= 251 personen	3	1	1
CEA - Kamerverhuur <= 4 personen	5	2	1
CEB - Kamerverhuur 5 - 50 personen	3	28	9
CEC - Kamerverhuur >= 51 personen	2	2	1
DAA - Ondw. instelling (voortgezet onderwijs)<=50 personen	5	11	1
DAB - Ondw. instelling (voortgezet onderwijs) 51-250 pers	4	75	12
DAC - Ondw. instelling (voortgezet onderwijs) 251-500 person	3	32	11
DAD - Ondw. instelling (voortgezet onderwijs) >=501 personen	2	44	29
DBA - Ondw. instelling (basisonderwijs) <=10 personen	5	17	2
DBB - Ondw. instelling (basisonderwijs) 11 - 50 personen	4	68	11
DBC - Ondw. instelling (basisonderwijs) 51-250 personen	4	8	1
DBD - Ondw. instelling (basisonderwijs) 251-500 personen	3	90	30
DBE - Ondw. instelling (basisonderwijs) >=501 personen	2	20	13
EA - Speciaal basisonderwijs	2	1	1
EB - Speciaal voortgezet onderwijs	2	5	3
ED - Gymzaal, studio (bv ballet)	4	32	5
FA - Kliniek (poli-, psychiatrisch.)	2	256	170
FAB - Kliniek (poli-, psychiatrisch.) > 50 personen	2	3	2
FB - Ziekenhuis	2	14	9
FC - Verpleegtehuis / verzorgingstehuis	2	89	59

FCA - (Verpleeg-) / (verzorgings-) Tehuis <= 10 personen	2	1	1
FCB - (Verpleeg-) / (verzorgings-) Tehuis > 10 personen	2	51	34
FD - Medisch centrum	2	3	2
FE - Praktijkrimte huis-, tandarts of fysiotherapeut	4	54	9
FGB - Nachtverblijf in het kader van verzorging > 10 personen	2	2	1
GAA - Kantoor <= 50 personen	5	611	61
GAB - Kantoor 51 - 250 personen	4	450	75
GAC - Kantoor 251 - 500 personen	3	95	32
GAD - Kantoor >= 501 personen	2	84	56
HAA - Fabriek <= 50 personen	5	38	4
HAB - Fabriek 51 - 250 personen	4	20	3
HAC - Fabriek 251 - 500 personen	3	3	1
HAD - Fabriek >= 501 personen	2	3	2
HBA - Loods, veem, opslagplaats <= 50 personen	5	97	10
HBB - Loods, veem, opslagplaats 51 - 250 personen	4	117	20
IAA - Theater, schouwburg, bioscoop, aula <= 50 personen	5	15	2
IAB - Theater, schouwburg, bioscoop, aula 51-250 personen	4	58	10
IAC - Theater, schouwburg, bioscoop, aula 251-500 personen	3	7	2
IAD - Theater, schouwburg, bioscoop, aula >= 501 personen	2	25	17
IBA - Museum, bibliotheek <= 50 personen	5	14	1
IBB - Museum, bibliotheek 51 - 250 personen	4	26	4
IBC - Museum, bibliotheek 251 - 500 personen	3	6	2
IBD - Museum, bibliotheek >= 501 personen	2	5	3
ICA - Tentoonstellingsgebouw <= 50 personen	5	16	2
ICB - Tentoonstellingsgebouw 51 - 250 personen	4	8	1
ICD - Tentoonstellingsgebouw >= 501 personen	2	1	1
IDA - Café, discotheek, restaurant <= 50 personen	5	1529	153
IDB - Café, discotheek, restaurant 51-250 personen	3	521	174
IDC - Café, discotheek, restaurant 251 - 500 personen	2	25	17
IDD - Café, discotheek, restaurant >= 501 personen	2	21	14
IEA - Strandpaviljoen <= 50 personen	5	17	2
IEB - Strandpaviljoen >= 51 personen	2	63	42
IFB - Besloten club	3	3	1
IG - Kinderdagverblijf	3	151	50
IGA - Kinderdagverblijf <= 10 personen	3	1	1
IGB - Kinderdagverblijf > 10 personen	3	39	13
IH - Peuterspeelzaal	4	117	20
IHB - Peuterspeelzaal > 10 personen	4	5	1
II - Voor- en naschoolse opvang	3	66	22
IIB - Voor- en naschoolse opvang > 10 personen	3	20	7
IJB - Studio (opname bijv. TV) > 50 personen	3	1	1
IKA - Buurthuis, ontmoetings-, wijkcentrum <= 50 personen	5	55	5
IKB - Buurthuis, ontmoetings-, wijkcentrum, 51-250 personen	4	141	24
IKC - Buurthuis, ontmoetings-, wijkcentrum >= 251 personen	3	23	8
ILA - Gebedshuis (mandirs, moskee, kerk) <= 50 personen	5	13	1
ILB - Gebedshuis(mandirs, moskee, kerk) 51-250 personen	3	90	30
ILC - Gebedshuis(mandirs, moskee, kerk) >= 251 personen	3	60	20
IMA - Kantine, eetzaal <= 50 personen	5	7	1
IMB - Kantine, eetzaal >= 51 personen	4	75	12
JAA - Sporthal, stadion <= 50 personen	5	21	2
JAB - Sporthal, stadion 51 - 250 personen	4	54	9
JAC - Sporthal, stadion 251 - 1000 personen	3	17	6

JAD - Sporthal, stadion >= 1001 personen	2	8	5
JB - Zwembad	3	3	1
JBB - Zwembad > 50 personen	3	2	1
JCA - Gymzaal, studio (bijv. ballet) <= 50 personen	3	1	1
JCB - Gymzaal, studio (bijv. ballet) > 50 personen	3	2	1
KAA - Winkelgebouw <= 50 personen	5	3893	389
KAB - Winkelgebouw 51 - 250 personen	4	218	36
KAC - Winkelgebouw 251 - 500 personen	4	36	6
KAD - Winkelgebouw 501 - 1000 personen	3	9	3
KAE - Winkelgebouw >= 1001 personen	2	11	7
LAB - Stationsgebouw >= 1001 m ²	1	5	9
MAA - Overige gebruiksfunctie <= 50 personen	5	1	1
MAB - Overige gebruiksfunctie > 50 personen	3	2	1
MBA - Parkeergarage <= 25 stallingplaatsen bedrijfsmatig	5	24	2
MBB - Parkeergarage >= 26 stallingplaatsen bedrijfsmatig	4	56	9
MBC - Parkeergarage <= 50 stallingplaatsen particulier	5	3	1
MBD - Parkeergarage >= 51 stallingplaatsen particulier	5	8	1
NAA - Overige functie <= 50 personen	5	26	3
NAB - Overige functie > 50 personen	5	2	1
VAA - Vuurwerkbewaarplaats <= 1000 kg	2	4	2
VAB - Vuurwerkbewaarplaats 1001-10.000 kg	2	1	1
VB - Benzineservicestation	5	2	1
VBA - Benzineservicestation (zonder winkelactiviteit)	5	1	1
VBB - Benzineservicestation (+ winkelactiviteit <= 50 pers)	5	2	1
Eindtotaal			2000

Totaal aantal inspecties	2000
Aantal uren per inspectie	14,5
Totaal aantal uren	29.000

Aantal effectieve uren 1 fte op jaarbasis	1350
Benodigd aantal fte op jaarbasis	21,4

Bijlage IV - Prioriteitsstelling en controlefrequenties Dienst Stedelijke Ontwikkeling

Voor het HUP 2011 is een prioriteitstelling gemaakt aan op basis van een probleemanalyse. Deze probleemanalyse komt, op enkele kleine aanpassingen na, overeen met de risicoanalyse uit de nota "Handhaven met beleid" (RIS 129187). In het dit HUP 2012 zijn er geen wijzigingen nodig gebleken.

Prioriteitsstelling in de gebruiksfase*

Specificering Thematisch en naar gebruiksfunctie	Beoordelingsaspecten							Kans	Resultaat
	Fysieke veiligheid	Gezondheid	Milieuveiligheid	Financieel-economisch	Leefbaarheid	Imago	Duurzaamheid		
Haagse Pandbrigade – Integrale aanpak kwetsbare wijken	4	3	2	3	4	5	1	4	12,6 - Hoog
Onrechtmatig wonen	4	3	1	3	5	4	1	4	12 - Hoog
Illegale bouw met veiligheidsaspecten	4	3	2	2	4	3	2	3	8,5 - Hoog
Woonwagens	3	3	1	2	4	5	1	3	8,1 - Hoog
Ernstig achterstallig woningonderhoud (Rotte Kiezen en Brandpanden)	3	3	1	2	4	4	2	3	8,1 - Hoog
Woningklachten	2	2	1	2	4	4	1	3	6,8 - Gemiddeld
Vergunde kamerbewoning met gebruiksmelding	4	2	1	2	3	3	1	3	6,8 - Gemiddeld
Onderhoudsprojecten	1	2	1	2	4	3	2	3	6,4 - Gemiddeld
Ongediertebestrijding	1	4	1	2	3	3	1	3	6,4 - Gemiddeld
Aanpak hennepkwekerijen**	1	1	2	1	3	5	2	3	6,4 - Gemiddeld
Zwembaden	3	2	1	2	1	4	1	3	6,0 - Gemiddeld
Vergunde kamerbewoning zonder gebruiksmelding	2	2	1	2	2	3	1	3	5,6 - Laag
Precario	1	1	1	4	2	2	1	3	5,1 - Laag
Illegale bouw – overig	1	2	2	1	3	1	2	3	5,1 - Laag

* Prioriteiten in de realisatiefase zijn vastgelegd in Bouwtoezicht Op Maat. Hoe meer risico het te realiseren bouwwerk met zich meebrengt qua veiligheid, milieuhinder, stadsgezicht etc., hoe hoger de prioriteit.

** Om alle ontruimde panden weer bewoonbaar te maken wordt door DSO capaciteit ingezet. Het gaat dus niet om de opsporing en ontruiming van hennepkwekerijen zelf. Dit is een politietoek.

Periodieke controlefrequenties

Omschrijving	Aantal inrichtingen	Controle frequentie	Aantal controles	Totaal uren	Prioriteit
Woonwagens	230	B	120	1.600	Hoog
Kamerbewoning met gebruiksmelding	715	A	200	2.100	Gemiddeld
Kamerbewoning zonder gebruiksmelding	1.100	A	340	2.600	Laag
Zwembaden	30	B	30	300	Gemiddeld

Controlefrequenties:

A = Aflopend na ingebruikname:

- eerste jaar controle. Bij geen overtredingen;
- na drie jaar hercontrole. Bij geen overtredingen;
- om de vijf jaar periodieke controle.

Indien er wel overtredingen worden aangetroffen, dan wordt van vooraan opnieuw begonnen. Het naleefgedrag van de gebruikers van het bouwwerk beïnvloedt de controle-intensiteit.

B = Aflopend na ingebruikname:

- eerste jaar controle. Bij geen overtredingen;
- om de drie jaar periodieke controle.

Indien er wel overtredingen worden aangetroffen, dan wordt van vooraan opnieuw begonnen. Het naleefgedrag van de gebruikers van het bouwwerk beïnvloedt de controle-intensiteit.